

Till finansutskottet

Utskottet

Inledning

Finansutskottet har berett samtliga utskott tillfälle att yttra sig över proposition 1999/2000:100 2000 års ekonomiska vårproposition med förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken, utgiftstak, ändrade anslag för budgetåret 2000 m.m. jämte motioner i de delar som respektive utskotts beredningsområde berörs.

Motionerna Fi12–Fi47 har väckts med anledning av propositionen.

I detta yttrande behandlar justitieutskottet frågan om tilläggsbudget för år 2000. Propositionen i övrigt i de delar som berör justitieutskottets beredningsområde behandlas i yttrandet 1999/2000:JuU4y Vårpropositionen.

Utskottet avgränsar sitt yttrande till att avse frågor som rör utgiftsområde 4 Rättsväsendet. I denna del lägger regeringen fram två förslag.

I yrkande 16 föreslår regeringen att riksdagen godkänner att avgifter i samband med att polismyndigheterna utfärdar pass fr.o.m. den 1 juli 2000 redovisas mot det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda ramanslaget A1 *Polisorganisationen* (avsnitt 5.4.5).

I yrkande 39 föreslår regeringen att riksdagen på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i en bifogad tabell.

Inga motioner har väckts med anledning av regeringens förslag såvitt avser utgiftsområde 4.

Överväganden

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet omfattar bl.a. anslag till polisväsendet, åklagarväsendet, domstolsväsendet, kriminalvården, exekutionsväsendet, Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten och Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. Utgiftsramen för rättsväsendet uppgår innevarande budgetår till 22 667 miljoner kronor.

Regeringen föreslår i propositionen att utgiftsramen för utgiftsområde 4 skall höjas med knappt 77 miljoner kronor. Anslaget till polisorganisationen tillförs 100 420 000 kr, anslaget till Ekobrottsmyndigheten tillförs

13 462 000 kr och anslaget till Kostnader för vissa skaderegleringar tillförs 10 600 000 kr. Finansiering föreslås ske delvis genom att anslaget till Rättshjälpskostnader m.m. minskas med 47 600 000 kr och i övrigt genom en överföring från ett annat utgiftsområde.

Härutöver föreslår regeringen att polisen i fortsättningen skall få disponera avgifter från pass utfärdade av polismyndigheterna. Detta innebär att polisen på halvårsbasis kan disponera ytterligare 90 miljoner kronor. Dessa medel redovisas för närvarande mot inkomsttitel 2511. Enligt regeringen skall passavgifternas karaktär av offentligrättslig avgift inte påverkas av den ändrade budgetmässiga redovisningen.

Utskottet vill för sin del börja med att konstatera att utgiftsprognosen för rättsväsendet för år 2000 pekar på att utgifterna blir 800 miljoner kronor högre än budgeterat. Härav svarar polisen för 440 miljoner. Polisens ekonomiska situation är alltså bekymmersam, och all budgetförstärkning måste hälsas med tillfredsställelse. Regeringsförslaget innebär i denna del att polisen kan disponera ytterligare 195 miljoner kronor i år. Återstoden av det beräknade underskottet måste alltså täckas genom effektiviseringar och ett utnyttjande av tidigare anslagssparande respektive av anslagskrediten.

I fråga om finansieringen genom att ianspråkta medel från anslaget till Rättshjälpskostnader m.m. anmärker utskottet att prognosen för anslaget pekar på ett överskott på omkring 40 miljoner kronor efter det att förra årets underskott på omkring 10 miljoner kronor täckts. Anslaget är svårprognostiserat på grund av de ändringar i rättshjälpsystemet som gjorts under senare år och som ännu inte fått fullt genomslag.

Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag avseende anslagen till Ekobrottsmyndigheten och Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Sammantaget innebär det anförda att utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Stockholm den 11 maj 2000

På justitieutskottets vägnar

Gun Hellsvik

I beslutet har deltagit: Gun Hellsvik (m), Märta Johansson (s), Margareta Sandgren (s), Ingemar Vänerlöv (kd), Ann-Marie Fagerström (s), Maud Ekendahl (m), Helena Zakariasén (s), Morgan Johansson (s), Yvonne Oscarsson (v), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m), Kia Andreasson (mp), Gunnel Wallin (c), Siw Persson (fp), Göran Norlander (s), Anita Sidén (m) och Sven-Erik Sjöstrand (v).

Särskilt yttrande

Gun Hellsvik (m), Ingemar Vänerlöv (kd), Maud Ekendahl (m), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johnsson (m), Gunnel Wallin (c), Siw Persson (fp) och Anita Sidén (m) anför:

När det gäller finansieringen av resursförstärkningen till polisorganisationen anser vi att utskottets majoritet hade bort uppmärksamma frågan om regeringens förslag om passavgifter är förenligt med regleringen i budgetlagen (1996:1059). Förslaget kan uppfattas som ett sätt att kringgå bestämmelserna om utgiftsramar, och det kan ifrågasättas om inte förslaget strider mot förbudet mot nettoredovisning i 17 § första stycket budgetlagen. Vi noterar att liknande förslag nu lagts fram också på några andra utgiftsområden och att ytterligare utgiftsområden enligt vad som framgår av propositionen kommer att beröras i höstens budgetproposition. Frågan, som ligger utanför utskottets beredningsområde, har alltså stor principiell betydelse och vi utgår från att finansutskottet kommer att närmare analysera den.

Enligt vår mening hade utskottet också bort göra tydligt att det finns risk att ett bifall till regeringens förslag i fråga om anslaget till Rättshjälpkostnade m.m. får till följd att anslaget överskrids.